

Kunigas MIRONAS
Vyriausias kariuomenės kapelionas
Abbé Mironas, Aumônier militaire général

Vladas Mironas

Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataras, dviejų Lietuvos vyriausybių Ministras Pirmininkas, kunigas, Lietuvos kariuomenės kapelionas, Vilniaus krašto lietuvintojas, Lietuvos provincijoje lietuviybės ir švietimo stiprintojas.

Gimė 1880 m. birželio 22 d. Kuodiškiuose, Pandėlio sen. Mirė 1953 m. vasario 18 d., palaidotas Vladimire (Rusija).

Augo pasiturinčių ūkininkų šeimoje, mokslo kelią pradėjo Panemunyje, vėliau - Mintaujos gimnazijoje (dab. Jelgava, Latvijos Respublika). Ši gimnazija tuo metu buvo tikras lietuviybės židinys – mokytojavo Jonas Jablonskis, Juozas Tumas-Vaižgantas, mokėsi Antanas Smetona, Juozas Tūbelis. 1896 m. už atsisakymą melstis rusiškai kartu su kitais dviem būsimais valstybininkais bendramoksliais buvo pašalinti iš gimnazijos. V.Mironas baigė Vilniaus kunigų seminariją, Sankt Peterburgo dvasinę akademiją. Išventintas kunigu grįžo į Vilnių, dirbo privačių mokyklų kapelionu. Šis paskyrimas sutapo su lietuviškos spaudos draudimo pabaiga, tad jaunam kunigui, lietuviybės gaivintojui, iš karto atsivėrė ligi tol neregėtos galimybės. 1905 m. jo sukurta lietuvių dvasininkų grupė, kreipėsi į Vilniaus vyskupą prašydama lietuviškose parapijose leisti skaityti pamokslus ir giedoti lietuvių kalba. Jau vien šiuo žingsniu V.Mironas užsitarnavo didelį populiarumą tarp lietuvių kunigų ir J.Tumas-Vaižgantas pakvietė jį bei kitus lietuvių neabejingus kunigus į Didįjį Vilniaus Seimą. V.Mirono aktyvi lietuvinimo veikla nepatiko bažnytinei hierarchijai, todėl jis buvo perkeltas dirbti į atkampią Choroščės parapiją (Lenkijoje), vėliau klebonavo Valkininkuose, Daguose, buvo Merkinės dekanas. Tačiau V.Mironas ir provincijoje nenuobodžiavo: rūpinosi lietuviška spauda, drauge su grupe Vilniaus vyskupijos lietuvių kunigų įsteigė švietimo draugiją "Rytas", įkūrė 28 lietuviškas mokyklas, blaivybės draugijos skyrių, organizavo lietuviškas vakarones. Kartu su kitais dvasininkais leido Vilniaus krašto žmonėms skirtą savaitraštį „Aušra“. Pirmojo pasaulinio karo metais lėšomis ir maisto produktais rėmė Lietuvių komitetą nukentėjusiems dėl karo šelpti. 1905–1913 m. į lietuvių kalbą išvertė D. Bončkovskio tikybos vadovėlių, kurie kartoti net keliais leidimais ir naudoti iki pat XX a. trečiojo dešimtmečio.

1917 m. V.Mironas įsitraukė Lietuvių konferencijos rengimo darbus, buvo išrinktas Lietuvos Tarybos nariu, antruoju vicepirmininku ir 1918 m. vasario 16 d. pasirašė Lietuvos Nepriklausomybės Aktą. 1920 m. viešėdamas JAV, aktyviai ragino tautiečius ir materialiai, ir moraliai remti Lietuvos Nepriklausomybę (šios paramos Lietuvai labai reikėjo, nes pasaulio valstybės vis atidėliojo Lietuvos valstybingumo pripažinimą;

1921 m. liepą viena pirmųjų Lietuvą pripažino JAV). Išrinkus Steigiamąjį Seimą, signataras kurį laiką nuo aktyvios politikos atitolo, vėl grįžo į Daugus. Mat Tautos pažangos partijai, kuriai nuo 1918 metų priklausė V.Mironas, nesisekė – į du pirmuosius Seimus ji nepateko. Kartu su tautininkais V.Mironas į politinę areną sugrįžo tik 1926 m. pavasarį - jis, gimnazijos laikų bičiulis A. Smetona ir Augustinas Voldemaras buvo išrinktas į III Seimą. Po perversmo V. Mironas paskirtas tikinčiųjų reikalams referentu prie Vidaus reikalų, vėliau – Švietimo ministerijų. 1929–1938 m. tapo vyriausiuoju Lietuvos kariuomenės kapelionu brigados generolo teisėmis, Kauno Šv. Mykolo Įgulos bažnyčios rektoriumi.

1938 m., po Juozo Tūbelio atstatydinimo, paskirtas Lietuvos Respublikos Ministru pirmininku. V. Mironas vadovavo XVIII ir XIX vyriausybėms. 1939 m. nacistinės Vokietijos ultimatumas dėl Klaipėdos krašto ir po to kilusi didžiulė nepasitenkinimo banga, V.Mironą taip pat išvertė iš Ministro Pirmininko posto. Palikęs premjero kėdę, apsigyveno savo dvarelyje Bukaučiškėse (netoli Daugų), kurį su 20 ha žemės buvo gavęs kaip Vasario 16-osios Akto signataras ir prie jo nusipirko dar 22 ha. Įsigijo geros veislės gyvulių, technikos, pasistatė vėjo jėgainę, užveisė didelį obelų sodą, įžuvino tvenkinius. Vietiniai gyventojai prisimena apie labai šiuolaikiškai ūkininkavusį kleboną, o kartu labai darbštų, nevengusį ūkio darbų, paslaugų ir dosniai besidalijantį kaimyną.

SSRS okupavus Lietuvą, 1940 m. V. Mironas buvo suimtas ir įkalintas sunkių darbų kalėjime. Prasidėjus karui tarp SSRS ir Vokietijos, 1941 m. buvo išlaisvintas, bet pasitraukti į Vakarus atsisakė, nes norėjo amžinojo poilsio "atsigulti Lietuvos žemėje, kurios šiltą kvapą norėtų jausti". Deja, šiam jo troškimui nebuvo lemta išsipildyti. 1945-siais sovietų vėl buvo suimtas ir išsiųstas į Vladimiro kalėjimą Rusijoje. Ten nesulaukęs laisvės buvęs ministras pirmininkas atgulė bendroje duobėje su kitais bevardžiais Vladimiro kalėjimo kaliniais. 2007 m. Vilniuje, Rasų kapinėse, Vlodo Mirono atminimui atidengtas kenotafas.

Apdovanojimai ir atmintis

1930 m. apdovanotas Vytauto Didžiojo III - iojo laipsnio ordinu;

1932 m. Trijų žvaigždučių II - ojo laipsnio ordinu;

1938 m. Gedimino I - ojo laipsnio ordinu.

2007 m. Daugų (Alytaus r. sav.) mokykla pavadinta V. Mirono vardu.

V. Mirono vardu gatvės pavadintos Panemunyje (Rokiškio r. sav.), Rokiškyje Kaune ir Vilniuje.